

La Mirada Tàctil

Rubí, l'evolució d'un poble

Text: Museu Municipal Castell (MMUC)

Adaptació a Lectura Fàcil: Gemma Pimenta i Laia Vidal
(Associació Lectura Fàcil)

Maquetació: Carme Guiral

Crèdits fotogràfics: Ajuntament Rubí, Museu Municipal Castell (MMUC)
i Arxiu Municipal de Rubí (AMRU)

Vídeo de la Beatriu: Molècula. La xarxa de professionals en museografia

Aquest logotip identifica els materials de Lectura Fàcil que segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) i d'Inclusion Europe quant al llenguatge, el contingut i la forma, amb l'objectiu de facilitar-ne la comprensió. L'atorga l'Associació Lectura Fàcil (www.lecturafacil.net)

Sumari

Introducció	4
Avantsala.....	5
Fotografia: Rubí ahir i avui	6
Primera sala: Del present a mitjans del segle XIX (19)	7
La construcció d'un poble	8
Pantalla tàctil: Els nostres dies	10
Audiovisual: <i>Testimonis de Rubí</i>	19
La Guerra Civil	20
Audiovisual: <i>La rierada</i>	21
<i>La mirada de l'artista</i>	22
Recreació de l'Ateneu Municipal	22
Audiovisual <i>L'arribada del ferrocarril</i>	23
Segona sala: De l'època moderna a la prehistòria	24
Pantalla tàctil: L'època medieval, l'edat moderna i el grafit	27
Veu del grafit	32
Vitrina 1: L'edat moderna	37
Vitrina 1: L'època medieval	38
Vitrina 2: Els romans	39
Vitrina 2: Els ibers	41
Vitrina 3: La prehistòria	43
Pantalla tàctil: Romans, ibers i prehistòria	45
Rubí, patrimoni arquitectònic, arqueològic i natural	47

Introducció

Al Museu Municipal Castell de Rubí pots descobrir tota la història del municipi.

El recorregut comença explicant la història més recent fins al passat, per conèixer la ciutat des d'avui fins a la prehistòria.

Durant el recorregut trobaràs:

- Cartelles

- Audiovisuals

- Pantalles tàctils

- Objectes

Podràs tocar alguns d'aquests objectes perquè formen part del projecte **La Mirada Tàctil**.

Avantsala

El recorregut per l'exposició comença amb aquest poema de Miquel Martí i Pol.

Pots escoltar-lo si prems el botó situat a la part inferior esquerra del plafó.

El poble és el meu esforç i el vostre esforç,
és la meua veu i la vostra veu,
és la meua petita mort i la vostra petita mort.
El poble és el conjunt del nostre esforç
i de la nostra veu
i de la nostra petita mort.
El poble és tu i tu i tu
i tot d'altra gent que no coneixes,
i els teus secrets i els secrets dels altres.
El poble és tothom,
el poble és ningú.
El poble és tot:
el principi i la fi,
l'amor i l'odi,
la veu i el silenci,
la vida i la mort.

Miquel Martí i Pol

Fotografia: Rubí ahir i avui

Imatge antiga de Rubí, en blanc i negre,
superposada a una imatge actual de la ciutat.
Si t'hi apropes, s'encendrà una imatge posterior.

Primera sala:

Del present a mitjans del segle XIX (19)

En aquesta sala trobaràs diferents espais d'informació, audiovisuals i objectes exposats:

- A l'inici, la pantalla tàctil Els nostres dies, amb informació sobre la història més recent de Rubí.
- Més endavant, un audiovisual amb testimonis que expliquen les seves vivències a Rubí. Pots seure i escoltar-los.
- A la dreta, informació sobre l'època de la Guerra Civil i un audiovisual sobre la rierada que va patir Rubí.
- A la paret de l'esquerra, l'exposició La mirada de l'artista, amb obres de diferents artistes.
- Al fons, recreació de l'Ateneu Municipal de Rubí amb els mobles originals.
- En sortir de la sala, es projectarà un audiovisual sobre l'arribada del ferrocarril a Rubí.

La construcció d'un poble

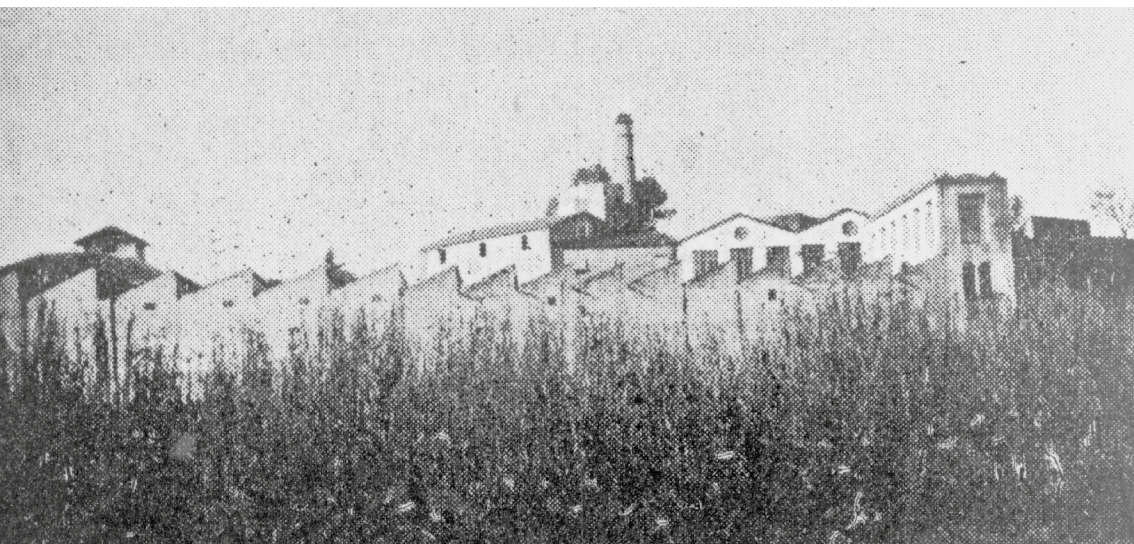
Rubí ha estat sempre una terra d'acollida.

La ciutat de Rubí va néixer gràcies a la immigració, quan van arribar els pobles ibers i, després, els romans.

Al llarg del temps, hi han arribat persones de moltes cultures.

Però les migracions més importants van ser les dels segles ^{xix} (19) i ^{xx} (20): primer van venir persones dels pobles propers, després, de pobles més llunyans de la província de Barcelona, i després d'altres comunitats autònomes: persones aragoneses, murcianes, andaluses, castellanues, extremeñes...

I en els últims anys han arribat persones del Magrib, d'Amèrica del Sud i de l'Europa de l'Est.

Tota la població de la ciutat és filla d'immigrants
que, en un moment o un altre,
han vingut a viure a aquesta zona.

Amb aquesta exposició volem plantejar
un viatge enrere en el temps,
des de la nostra realitat més propera
fins als primers pobles que van venir a viure a Rubí,
per conèixer les diferents cultures
que s'han trobat aquí al llarg de la història.

Pantalla tàctil: Els nostres dies

A la paret, hi trobaràs una pantalla tàctil amb informació sobre la història de Rubí.

En les pàgines següents incloem la informació d'aquesta pantalla tàctil.

DEL PRESENT A MITJANS DEL SEGLE XIX

LA CONSTRUCCIÓ D'UN POBLE

Rubí ha estat sempre una terra d'acollida. El naixement de la ciutat el deuen a diverses onades migratòries iniciades ja amb els pobles ibers i romans. Al llarg del temps diverses cultures han donat la seva empremta en aquest territori, però sense dubte els fluxos migratoris dels segles XIX i XX han estat els que han dibuixat el perfil de Rubí: primer amb l'arribada de persones de pobles propers, després de la mateixa província i, més tard, d'aragonesos, murcians, andalusos, gallecs, castellans, extremeños... Els hi ha anat arribant tant estat homes i dones del Magrib, l'Amèrica del Sud i l'Europa de l'Est.

Tot, sense perdre als immigrants que, en un o altre temps, han arribat a Rubí.

Amb aquesta exposició volem plantejar un viatge enrere en el temps, partint des de la nostra realitat més propera, fins a arribar a conèixer les diferents aportacions culturals de cadascun dels pobladors que s'han anat establint al llarg de la història al territori que és l'actual ciutat de Rubí.

Continguts de la pantalla tàctil

Els nostres dies (1981-...)

L'any 1981, cada vegada més persones vivien a Rubí, però no havien nascut aquí, sinó en altres llocs de la província de Barcelona i en altres territoris de l'Estat espanyol.

De fet, la gran part de la població de Rubí havia nascut a Andalusia, Múrcia i Castella i Lleó.

Entre els anys 1960 i 1980, Espanya va patir canvis econòmics importants que van condicionar molt els moviments de la població. Al principi, molta gent venia a Catalunya, però, després, es van fer moltes inversions a Madrid i va decidir emigrar cap allà.

Durant la dècada de 1990, la població de Rubí va augmentar. D'una banda, perquè la gent que vivia a Rubí va tenir filles i fills. I de l'altra, perquè moltes parelles i famílies de Barcelona hi van venir a viure perquè era més econòmic.

Però, en general, les persones cada cop arriben de més lluny.

En els últims anys, la majoria de les persones venen del Marroc i d'altres zones del nord d'Àfrica, i darrerament també de l'Europa de l'Est i de l'Amèrica del Sud.

Les comunitats que venen de fora volen conservar alguns elements de la seva cultura i les seves tradicions.

Com ja ho van fer les comunitats que venien d'altres llocs de l'Estat espanyol.

D'aquesta manera, totes les persones que conviuen a la ciutat s'integren més fàcilment, tenen ganes d'organitzar activitats conjuntes i la cultura s'enriqueix.

Segona meitat del segle xx (20): 1962-1981

El 25 de setembre del 1962,
unes pluges molt fortes
van provocar una gran rierada a Rubí.

Quan aquesta rierada va arribar al barri de l'Escardívol,
el pont va quedar taponat,
perquè hi havia molta brutícia i males herbes acumulades.

Al final, l'aigua va tirar la infraestructura a terra
i una gran inundació,
va afectar tot el barri: es van inundar les fàbriques,
els horts, la piscina municipal i l'escorxador.

I el pitjor de tot va ser que hi van morir
entre 300 i 600 persones.
Va ser una tragèdia que es va endur moltes vides humanes,
va destrossar una part del municipi
i va aturar l'activitat industrial.

De seguida van començar les tasques de reconstrucció.
Quan el municipi es va reformar
i les indústries es van tornar a obrir,
a Rubí va arribar molta gent que buscava feina
i un lloc per viure, i la ciutat va créixer molt.

En aquell moment, molta gent es traslladava
de les zones rurals espanyoles
cap a zones més industrialitzades.
Moltes d'aquestes persones van venir a Rubí,
la majoria procedents d'Andalusia.

A la dècada del 1970,
Rubí havia patit una gran transformació.
La ciutat encara tenia molts problemes,
perquè havia crescut molt ràpid
i els canvis de vegades no es feien del tot bé,
però la transformació va ser espectacular.

I com que la indústria necessitava
persones treballadores
i es van construir molts habitatges nous,
moltes persones de poblacions properes
també van decidir venir a Rubí.

Això va fer que cada cop hi hagués
més indústries i més pisos,
de manera que cada vegada
calia més terreny per edificar.

Així es van crear barris i polígons industrials
al voltant de la ciutat
i es van ampliar els nuclis urbans
que s'havien creat uns anys abans:
25 de Setembre, Pinar, Zona Nord, Zona Sud,
la Serreta...

Però no tot eren bones notícies.
A Espanya hi havia una dictadura feixista
i l'any 1973 hi va haver una crisi econòmica mundial.
També van ser anys de resistència i de lluita:
l'any 1971 hi va haver la vaga de la Josa,
una fàbrica de Rubí,
que s'ha convertit en un exemple important
de la lluita obrera.

Primera meitat del segle xx: 1918-1962

El dia 13 de setembre del 1918,
el tren elèctric va arribar a Rubí.
A partir d'aquest moment,
Rubí va deixar de ser una ciutat aïllada
i directiva quedar connectada amb Barcelona.

El tren transportava persones i mercaderies,
i això va tenir conseqüències molt importants.

A Rubí s'hi van instal·lar indústries noves,
i hi van arribar més famílies obreres
i famílies migrants.
I també van començar a arribar-hi estiuejants.
S'estava construint una ciutat nova,
molt diferent de la ciutat rural d'abans.

Moltes de les persones que arribaven a Rubí
en aquest moment procedien d'Almeria i Múrcia.
La majoria venia a treballar en la construcció del ferrocarril,
de les carreteres o de l'Exposició Internacional del 1929,
o a les fàbriques i les noves indústries.

Com que moltes persones venien de Múrcia,
a Rubí s'anomenava «murciana» o «murciano»
a qualsevol persona que vinguéss de fora.
Aquestes persones es van instal·lar
per tota la ciutat,
de manera que van quedar integrades
a la població local.

Durant la Guerra Civil espanyola,
entre els anys 1936 i 1939,
van arribar a Rubí un altre tipus d'immigrants:
primer, els refugiats i les refugiades
que fugien de la guerra,
i, després, els exiliats i les exiliades
que fugien de la repressió.

Com que Rubí era una ciutat de pas
i estava a prop de Barcelona,
va acollir força persones refugiades i exiliades.

El segle XIX (19)

Al segle XIX (19), la ciutat es trobava en ple procés de canvi i això atreia visitants i comerciants.

Els productes de Rubí es venien per tot el territori, especialment el vi.

Hi havia moments de crisi, però arribava gent nova constantment.

Una de les activitats econòmiques més importants era el cultiu de la vinya.

Al llarg del segle XIX (19) es van instal·lar a Rubí algunes indústries importants, com Pich Aguilera i Vapor Nou, que van poder funcionar gràcies a l'arribada de treballadors immigrants.

Però l'any 1886 va arribar la plaga de la fil·loxera, un insecte que matava les vinyes.

Venia de França i va causar un desastre tan gran que va ensorrar l'economia de tota la zona.

Moltes persones que vivien de les vinyes van haver de marxar. Finalment, després de molts esforços, Rubí va aconseguir recuperar-se i seguir endavant.

Audiovisual: *Testimonis de Rubí*

Pots seure als pufs i, amb els auriculars, escoltar diferents persones que t'explicaran les seves experiències a la ciutat de Rubí.

La Guerra Civil

La Guerra Civil espanyola va portar destrucció, fam, violència i greus problemes econòmics i socials, que van afectar molt la societat.

Faltaven productes bàsics,
hi havia moltes persones sense feina,
els salaris eren cada cop més baixos,
la jornada laboral s'allargava
i els productes bàsics eren cada vegada més cars.

La vida quotidiana era molt difícil
i hi havia molts problemes de salut.

A més, molts homes i nois joves
havien d'anar a lluitar a la guerra,
i molts hi morien, o bé en tornaven molt trasbalsats.

Les bombes queien sobre la població indefensa
i mataven milers de persones.

La majoria de la gent vivia amb por i angoixa,
i moltes persones van continuar patint per aquest sentiment
durant molts anys.

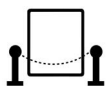
Audiovisual: *La rierada*

El 25 de setembre del 1962, Rubí va veure com una gran rierada destruïa un barri sencer. És la tragèdia natural més gran que hi ha hagut a Catalunya.

La dictadura franquista no va voler investigar què havia passat, però la gent de Rubí creu que el desastre s'hauria pogut evitar.

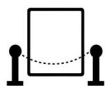
En aquest vídeo s'explica què va passar amb testimonis de persones que ho van viure. Et pots posar els auriculars per escoltar-los.

La mirada de l'artista

En aquesta paret de la sala hi ha una exposició de 9 obres d'artistes locals que expressen què representa Rubí per a cadascun d'ells.

Recreació de l'Ateneu Municipal

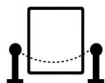
En aquesta sala també pots veure el mobiliari original de l'Ateneu Municipal de Rubí.

Audiovisual: *L'arribada del tren a Rubí*

A la paret veuràs una pantalla amb imatges de l'arribada del tren elèctric a Rubí.

Mostrari de pana

A sota de la pantalla, hi ha un mostrari de teles de pana. La pana de Rubí era molt reconeguda en aquella època.

Segona sala: De l'època moderna a la prehistòria

En aquesta sala trobaràs diferents cartelles, pantalles i objectes exposats:

- A l'inici, una pantalla tàctil amb informació sobre l'època moderna, l'època medieval i el grafit que hi ha exposat.
- Al costat, un document antic de la propietat del castell.
- Més endavant, a la paret de la dreta, el grafit.

Al mig de la sala, hi ha 3 vitrines amb cartelles i objectes de diferents èpoques, a totes 2 bandes:

Vitrina 1

- L'edat moderna
- L'època medieval

Vitrina 2

- Els romans
- Els ibers

Vitrina 3

- Els ibers
- La prehistòria

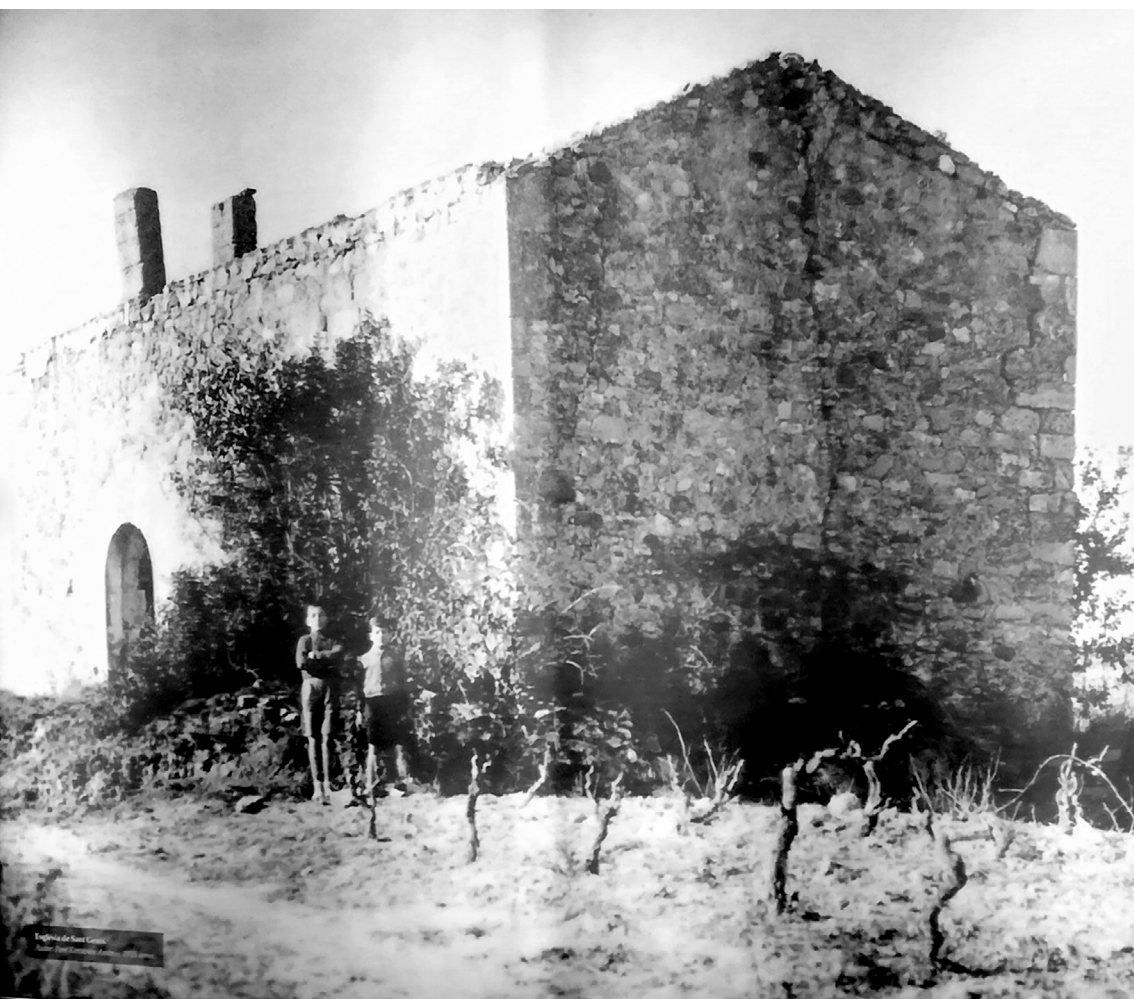
A la part esquerra de la sala, al costat de les finestres, també trobaràs una pantalla tàctil amb informació de la prehistòria, els ibers i els romans.

Al fons de la sala:

- Una imatge i informació del Castell de Sant Genís
- Una recreació d'una estela ibera

En sortir de la sala, trobaràs una maqueta de Rubí i una pantalla tàctil amb informació.

Pantalla tàctil: **L'època medieval, l'edat moderna i el grafit**

L'època moderna

A l'època moderna, entre els segles ^{xvi} (16) i ^{xviii} (18), hi va haver molts canvis socials i econòmics.

Rubí va deixar de ser una comunitat rural i es va convertir en un poble.

Els canvis més importants van ser els següents:

- Les crisis d'aliments.
- La immigració que venia de França i d'altres zones de Catalunya.
- L'augment de la població.
- Les millores econòmiques.

A finals del segle ^{xvii} (17) va començar una transformació econòmica que va acabar el segle ^{xviii} (18), quan es va començar a comercialitzar amb els productes agrícoles.

L'època medieval

L'època medieval és la dels castells.

El primer castell de Rubí va ser el Castell de Sant Genís, que va funcionar entre el segle x (10) i el segle XIII (13).

És la mostra d'art medieval més important de la ciutat, i també la dada més antiga que tenim sobre Rubí.

Es troba als terrenys de Can Casanoves, i es diu Castell de Sant Genís perquè està molt a prop de l'ermita de Sant Genís.

Al segle XIII (13), es va construir el castell actual.

L'any 1233, el rei Jaume I (Primer) va donar permís a Berenguer de Rubí per construir un nou castell a prop de la parròquia de Sant Pere.

En aquell moment, Rubí era propietat del comte de Barcelona, però no hi governava directament, sinó que escollia un noble de confiança perquè ho fes.

Amb el temps, els nobles van aconseguir que el càrrec fos hereditari, i així la noblesa es va assegurar el poder.

El lloc on hi havia el castell i la parròquia de Sant Pere es deia Rivo Rubeo, i d'aquest nom deriva el de «Rubí». Però creiem que l'església de Sant Pere es va construir a sobre d'un temple anterior, i això vol dir que el poble és encara més antic.

Com que Rubí estava molt a prop de la Marca Hispànica, que era la frontera que separava el territori cristià del territori musulmà, hi arribaven moltes influències musulmanes: noves idees, nous productes, noves tècniques i nous invents. Això va fer que molta gent dels voltants s'hi apropés.

No sabem quants habitants hi havia en aquell moment, però sí que la població va augmentar molt, perquè es van ampliar els camps de conreu i es van construir cases a les zones de la muntanya.

Però, a partir del segle XIV (14), el desenvolupament econòmic i social es va aturar i la situació va empitjorar:

- L'any 1333 hi va haver molt males collites.
- L'any 1348 va arribar la pesta negra, que va matar molta gent.
- L'any 1391 hi va haver moltes revoltes al camp.

Durant aquest període, la població va disminuir molt.

El grafit

L'ésser humà, des dels orígens,
ha deixat marques als llocs on ha viscut:
inscripcions, dibuixos, petjades...

Al principi ho feien pintant o rasant les parets de pedra,
un costum que s'ha mantingut
i ha evolucionat al llarg del temps.

Els grafits que s'han conservat al Castell de Rubí
es troben en una paret del primer pis
i ocupen una superfície d'uns 10 metres.

Sabem que abans n'hi havia més, que no s'han conservat.
No sabem quan es van pintar,
però creiem que va ser cap a finals del segle xv (15).

Aquest grafit està fet amb una tècnica molt simple
i representa inscripcions i imatges relacionades
amb la vida al mar.

Tot i que Rubí no era un poble de costa,
la família Torrelles, que vivia al castell,
havia estat relacionada amb l'exèrcit de mar
i ells mateixos feien viatges marítims comercials.

Si continues caminant, a la paret de la dreta trobaràs el grafit.
Posa't al davant, i la veu de la Beatriu,
un personatge fictici de l'època,
t'explicarà com i quan es va fer aquest grafit.

1x0.0x

4E
-1

101

4T 6007

ENTIP

Veu del grafit

Hola! Fa una bona estona que us veig badant pel museu, observant els objectes i llegint les explicacions. Però encara no heu vist el tresor més important del museu! Acosteu-vos, acosteu-vos sense por!

A les parets del castell hi ha unes pintades molt antigues. Potser eren un esbós de la decoració de la sala que no es van acabar de pintar mai. Les voleu veure? Doncs obriu molt els ulls, perquè aquí les tenim!

Us semblarà estrany que aquestes pintades s'hagin conservat després de tants anys, oi? Estan fetes de carbonet de vinya, directament sobre la paret. I també hi ha algunes figures tallades amb un ganivet o un punxó.

Aquestes pintades són com una mena de grafitis que ens parlen dels Torrelles, una família de comerciants que van ser els propietaris del castell durant el segle xv (15).

A les pintades, hi ha lletres i dibuixos. Les lletres antigues formen part d'inscripcions diverses, però només se n'han conservat alguns fragments.

A la part superior, hi ha una línia formada per tres paraules, però només en podem llegir un trosset: «miant».

A la dreta, hi ha una frase en cursiva que diu «de nos castell»,
que vol dir «del nostre castell».

Es refereix a aquest castell, al castell de Rubí.

Els dibuixos representen diverses figures.

Al centre de la paret hi ha dibuixades unes fulles d'heura,
agrupades en rams de tres tiges que neixen del mateix punt.

Les fulles acaben en forma de cor

i estan pintades de negre.

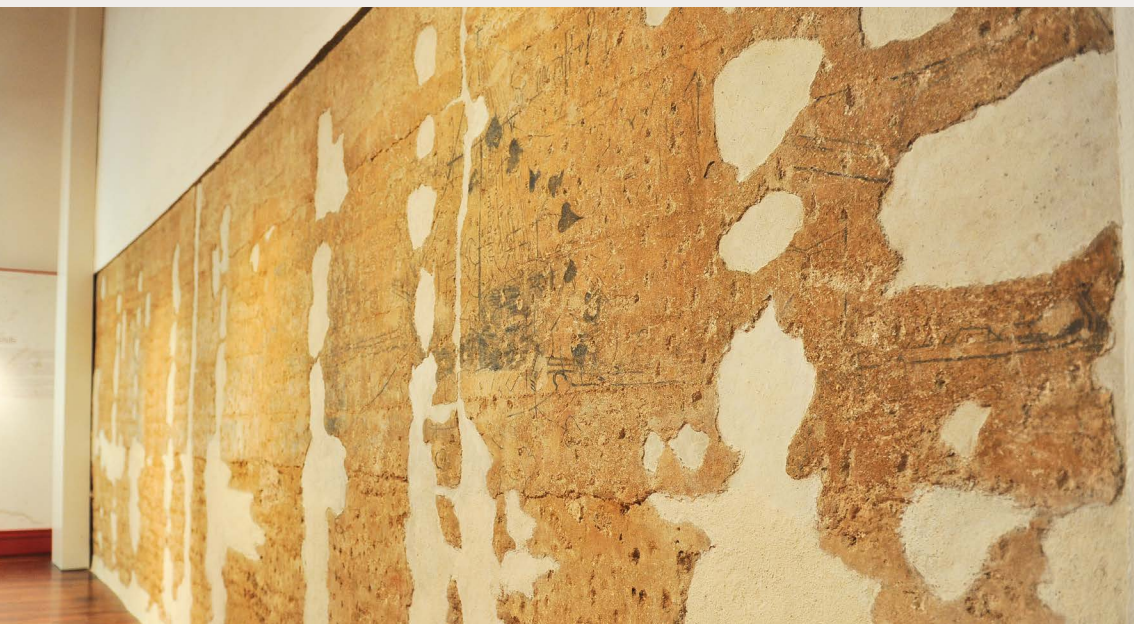
Potser era l'esbós de l'escut de la família Torrelles.

Com que els Torrelles es dedicaven al comerç,

tenien moltes històries per explicar,

però potser la més important és la que parla de la reina,
la meva senyora.

Està explicada amb alguns dibuixos a la paret.

Per cert, que en jo encara no m'he presentat.
Em dic Beatriu, i soc l'assistent personal
de la reina Blanca de Navarra.
La reina Blanca de Navarra es va casar
amb el rei de Sicília, Martí el Jove,
que era fill de Martí l'Humà, comte de Barcelona.

Però el rei es va morir molt aviat i la reina va quedar vídua.
Fa molts anys, cap al 1412,
tres vaixells comercials de la família Torrelles
van arribar al port de Palerm, a Sicília.
Jo era a la cort d'aquesta ciutat, amb la reina,
la meva senyora.

Des que s'havia quedat vídua, un senyor molt pesat,
anomenat Bernat de Cabrera, li anava tot el dia al darrere:
volia casar-se amb ella per quedar-se el tron i la seva fortuna.
Però la reina no el volia i el va rebutjar.

Aleshores, ell se'n va voler venjar
i va començar a dir mentides sobre la reina:
deia que estava dominada per un grup d'aragonesos
que l'obligaven a fer el que ells volien.
La reina s'ho va passar malament per aquestes mentides
i va demanar ajuda a la família Torrelles,
que sempre va ser fidel al comte de Barcelona.

La reina Blanca, doncs, es va refugiar
en un dels vaixells de la família.

Les dames de la cort hi vam anar amb ella.

Uns dies més tard, van arribar els ambaixadors de Catalunya
i van parar els peus a Bernat de Cabrera.

Al llarg del segle, el castell ha viscut moltes històries.

Hi ha molts objectes que ens donen informació molt important,
però, sobretot, aquesta paret plena d'inscripcions i dibuixos
que ara podeu contemplar.

Al mig de la sala, trobaràs 3 vitrines amb diferents objectes i cartelles.

Pots seguir el recorregut per la banda esquerra o per la dreta.

Vitrina 1

- L'edat moderna
- L'època medieval

Vitrina 2

- Els romans
- Els ibers

Vitrina 3

- Els ibers
- La prehistòria

Pots tocar alguns dels objectes exposats, perquè n'hem fet una recreació tàtil.

Aquesta és la informació que apareix a les cartelles de les vitrines:

Vitrina 1: L'edat moderna (segles xv i xviii)

A l'època moderna, Rubí viu una gran transformació. Sobretot, per 2 moments importants:

- Del 1573 al 1576, pateix una gran crisi.
- Del 1761 al 1766, la població augmenta molt, però encara es mantenen algunes característiques del feudalisme.

A poc a poc, la societat va canviant:
s'organitza de manera diferent,
i la població i l'economia creixen.
Rubí passar de ser un indret rural
a convertir-se en una petita ciutat més urbana.

A finals del segle ^{xvii} (17), l'economia de la zona també canvia,
i, durant el segle ^{xvi} (18), l'agricultura deixa de ser de consum propi
per destinar-se al comerç.

Vitrina 1: L'època medieval

Durant els segles ^{xii} (12) i ^{xiii} (13) hi va haver molts canvis econòmics i socials.

La població creixia constantment i també es van ampliar la producció agrícola i el comerç.

A partir del segle ^{xiv} (14), aquest creixement es va aturar a causa de diverses crisis socials i econòmiques: epidèmies humanes, epidèmies vegetals...

Al segle ^{xv} (15), la situació va empitjorar, sobretot quan va arribar la guerra civil.

La guerra civil va durar 10 anys, des del 1461 fins al 1471, va afectar tot Catalunya i va causar una crisi molt gran.

Vitrina 2: Els romans

Els romans van arribar a la península Ibèrica l'any 218 abans de Crist, i van imposar els seus costums, la seva religió, les seves lleis i la seva manera de viure.

A la zona de Rubí, en aquell moment hi havia camps de conreu: ho sabem per les restes que hi hem trobat, però també perquè la terra era de molt bona qualitat, i estava molt ben connectada amb altres territoris. A més, estava bastant a prop del mar.

Els romans van portar la vinya i l'olivera, i noves tècniques per conrear la terra. També van aportar noves tècniques per treballar la ceràmica i el ferro.

ELS ROMANS

Els romans arriben a les nostres terres al segle III a. de la n. e. Els costums, la religió, les lleis i, en general, el modus vivendi romà s'imposen amb molta força a la població indígena laietana, que acaba assimilant els nous costums. Així, el pas de les cultures ibèriques a la romana es realitza de manera relativament ràpida.

Per les dades extretes de les excavacions arqueològiques de l'època romana al terme de Rubí, podem concloure que els assentaments tenien un interès bàsicament com a explotacions agrícoles, fet constatat per les nombroses troballes arqueològiques.

La major part de novetats que aporten els romans les trobem a l'agricultura amb la renovació dels sistemes de conreu (introducció de la vinya i l'olivera) i d'explotació de les terres.

Pots tocar una rèplica del cap de Bacus.

El cap de Bacus és la troballa més important del jaciment de Can Bosc.

Bacus era el déu romà del vi i del deliri.

Vitrina 2: Els ibers

Cap al segle v (5), alguns pobles ibers es van instal·lar a la zona de Rubí.

Tenim molt poca informació sobre els pobles ibers. Els autors antics no en van parlar gaire, als seus textos, i només tenim la informació que ens dona l'arqueologia, és a dir, les restes antigues que s'han trobat excavant el terreny.

Sabem que conreaven el camp i treballaven el ferro, i que comerciaven amb altres pobles propers. Sabien llegir i escriure, però nosaltres no sabem desxifrar el que escrivien.

També sabem que els poblats ibers tenien places i edificis públics, com ara temples, forns o dipòsits d'aigua. Això vol dir que estaven ben organitzats.

Un dels aspectes culturals més importants dels pobles ibers són les pràctiques funeràries que tenien. Establien els cementiris fora dels poblats, més enllà de les muralles, normalment a les vores dels camins, i construïen monuments al costat de les tombes, cosa que demostra un gran valor simbòlic i cultural.

Pots tocar la rèplica d'una punta de llança.

Còpia d'una punta de llança de ferro.

Procedeix del jaciment de Ca n'Oriol.

No sabem quan es va fabricar.

A la part del darrere, més estreta,
s'hi integrava la fusta de la llança.

Vitrina 3: La prehistòria

Durant la prehistòria, el territori que ara és Catalunya era un lloc de pas.

El terreny era molt irregular, però, tot i així, hi havia comerç i moviment, i s'hi van assentar els primers pobles.

Eren comunitats petites, que coneixien bé el territori i l'aprofitaven per a les seves necessitats.

Les primeres poblacions que s'hi van instal·lar de manera permanent van ser les neolítiques, que van crear els primers assentaments a les zones de la Serreta i Can Fatjó.

Pots tocar la rèplica d'una destral de pedra.

Destral del neolític, feta de pedra polida.

Talla pels dos costats.

Les destrals es polien per la zona del tall i la resta de la peça de metall no es polia, perquè s'enganxés millor al mànec de fusta.

Al fons de la sala, hi pots veure:

- Una fotografia del castell de Sant Genís
- La recreació d'una estela ibera

Pantalla tàctil: Romans, ibers i prehistòria

Romans, del segle I (1) abans de Crist al segle III (3) després de Crist

Quan els romans van arribar a la península Ibèrica, els diversos pobles que hi vivien van adoptar la llengua, la religió, les lleis, les estructures socials i la manera de viure dels romans.

Això també va tenir conseqüències en el paisatge. Sembla que cap al segle I (1), una derivació de la Via Augusta, un dels camins més importants de l'època romana passava prop de Rubí.

A Rubí, les mercaderies podien circular per terra i per aigua, ja que hi havia la riera que connectava amb el riu Llobregat.

Segons les restes antigues que s'han trobat a la zona, sembla que la majoria de la població es dedicava a l'agricultura i, concretament, al món del vi, perquè s'hi han trobat àmfores i premses de raïm.

A la zona de Ca n'Oriol s'han trobat restes d'una casa agrícola i estris relacionats amb la producció de vi, i també un bust de Bacus, el déu romà del vi, cosa que indica que era una casa important.

Ibers, entre els segles v (5) i iv (4) abans de Crist

Al principi, els grups humans que arribaven al territori que ara és Rubí s'hi quedaven molt poc temps: estaven de pas o feien estades curtes.

Els primers assentaments estables són del segle v (5) o iv (4) abans de Crist, quan hi va arribar un grup d'ibers laietans.

Es van assentar als turons de Can Fatjó i a la zona on ara hi ha el castell, perquè era elevada i tenia bona visibilitat i aigua.

Es dedicaven, sobretot, a treballar la ceràmica i el metall.

Un dels elements culturals més importants de la cultura ibera són les pràctiques funeràries: la cremació dels cadàvers, els monuments al costat de les tombes i els cementiris establerts als afores del poblat.

Prehistòria

Al territori de Rubí, s'hi ha trobat restes prehistòriques que cal estudiar amb més profunditat.

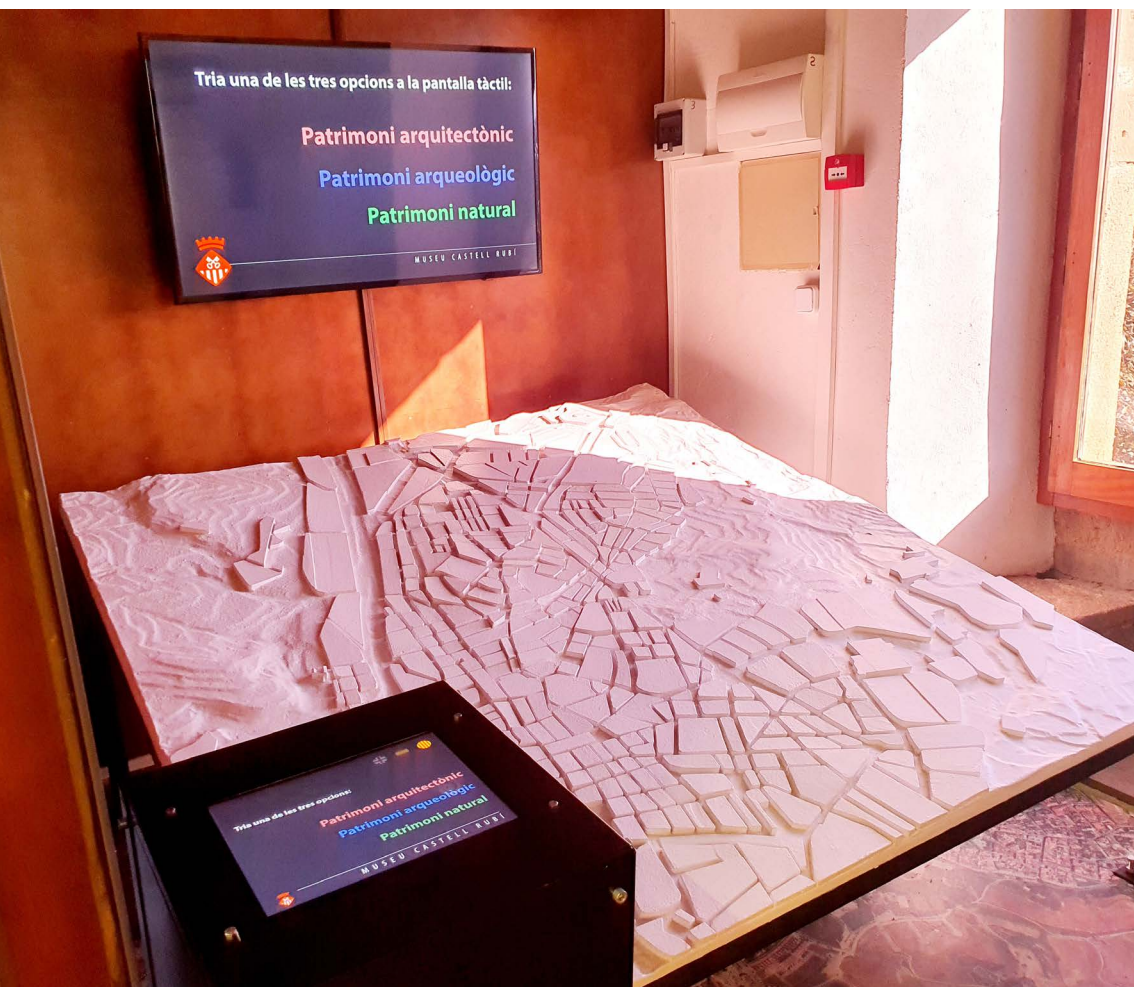
Al Pinar, s'hi han descobert restes del paleolític inferior; a Can Fonollet, restes del paleolític mitjà, i a Can Fatjó, restes del neolític.

Rubí, patrimoni arquitectònic, arqueològic i natural

Al final del recorregut trobaràs una gran maqueta de Rubí amb una pantalla tàctil.

Hi pots seleccionar punts d'interès, veure'ls ubicats i obtenir-ne més informació.

Ajuntament de Rubí

Diputació
Barcelona

Text de Lectura Fàcil